

Predikan på 16:e söndagen efter Trefaldighet, 100919, Värnamo kyrka, årgång 2

Läsningar:

Gammltestamentlig 1 Kung 17:17-24

Epistel Upp 2:8-11

Evangelium Luk 7:11-17

Förra söndagen steg en 24-årig kvinna på SJ:s X2000-tåg 505 från Stockholm till Köpenhamn. Hon var på väg, från sitt hem i Örebro, till den danska huvudstaden, där hon studerade. Vi vet inte vilka planer den unga kvinnan hade. Vi vet bara att hennes resa, helt oplanerat, slutade i Kimstad, strax sydväst om Norrköping. Där stod en traktorgrävare för nära spåret. Kollisionen var oundviklig. 18 personer skadades och den 24-åriga kvinnan avled senare av sina skador på sjukhus. Döden korsade hennes planer och avslutade hennes resa genom jordelivet.

Jag tror att många av oss är rädda för att döden ska korsa våra planer, kanske lika plötsligt som för den 24-åriga kvinnan. För vi har så många planer och döden ingår inte i dem. Trots att vi vet att vi alla kommer att möta den. Är inte det egentligen rätt märkligt?

Aposteln Jakob skriver i sitt brev i Bibeln: *Ni som säger: "I dag eller i morgon skall vi fara till den eller den staden och stanna där ett år och göra goda affärer", ni vet inte hur ert liv blir i morgon. Ni är en dimma som syns en kort stund och sedan försvinner. Ni borde säga: "Om Herren vill får vi leva och göra det eller det".* (Jak 4:13-15)

Det känns kanske jobbigt och fatalistiskt att fundera över döden. Problemet är bara det att vi behöver ta *döden* på allvar, för att på allvar kunna förstå *livet*. Hur värdefullt *livet* faktiskt är för oss och för våra medmänniskor, och hur värdefulla våra liv faktiskt är för Gud. Vi skjuter så gärna döden ifrån oss så länge det bara går. Till slut har vi lyckats skjuta den så långt ifrån vår verklighet, att det inte riktigt känns som den handlar om oss. För oss, i trygga Sverige, verkar den vara långt borta. Men helt oplanerat slår den till, också i vår närhet, och när vi står där, med smärta och sorg över att döden är så svart och hjärtskärande, då vet vi inte vart vi ska ta vägen, för vi har ju gjort allt vi kunnat för att skjuta den ifrån oss. Vad kan vi hoppas på då?

Därför är det viktigt som kristen, att ta Jesus vid handen och fundera på *döden*, för att se vad det säger om mitt *liv*. För om vi gömmer oss för den mänskliga och konkreta verklighet, som Jesus kommit för att hjälpa oss med, då är det inte konstigt om den kristna trons evangelium, om Guds Son Jesus och det eviga livet, känns främmande. Om vi behandlar *döden* som en illusion är risken stor att *livet*, tillsammans med Jesus, som börjar *här och nu* och fortsätter in i *evigheten*, att *det* livet också blir en illusion. Men den kristna tron är realistisk. Lidandet, döden och det eviga livet tillsammans med Kristus, som börjar *här och nu*, är ingen illusion eller fantasi. I tro på Jesus kan vi ta oss an verkligheten som den är. Vi behöver inte skjuta den ifrån oss. För till slut kommer den ändå att hinna ikapp oss. Har vi då skjutit den ifrån oss, riskerar döden bli både oövervinnelig och evig. *Då* kan den andra döden skada oss, som Uppenbarelseboken uttrycker det. Det är alltså bättre att ta Jesus, han som är livets Herre, vid handen, och ta sig an verkligheten som den är, och se att lidandet är ett riktigt lidande och döden en riktig död. Då kommer vi nämligen också att kunna se att livet är ett riktigt och viktigt liv!

Jag har aldrig förstått varför vi säger: "Jag beklagar sorgen" till någon som förlorat en närstående, eller: "Du ska se att det ordnar sig". Tänk om det faktiskt *inte* gör det. Ensamhet kan vara skit! Varför får lidandet och sorgen aldrig vara ett riktigt lidande? Vi kan beklaga *anledningen* till att vi sörjer. Döden har aldrig varit Guds mening med den mänskliga existensen. Det är tydligt och klart redan på Bibelns allra första blad. I hela Nya Testamentet betraktas döden som en fiende, något

som inte bör vara. Men vi behöver inte beklaga *att* vi faktiskt har det svårt. Vår kristna tro visar oss att lidandet behöver tas på allvar, för lidandet är på riktigt!

Se bara på profeten Elia. Han talar allvar med Gud! Han slätar inte över och låter allt bero. Han säger inte: ”Du ska se att tiden läker alla sår”. För sådant är bara floskler, som egentligen visar att vi inte har något egentligt hopp när döden slår till. Elia säger: *Ge mig din son!* Elia är *arg* på Gud! Lidandet och sorgen är verklig.

Änkan i Nain hade redan förlorat sin man. Nu hade hon dessutom förlorat sin ende son. Det var en fullständig tragedi. Det var en död som fullständigt slog hennes tillvaro i bitar. Inte nog med att de hon älskade var borta. Hela hennes trygga omgivning och värld var också borta. Men hon *får* visa det. Hennes vänner beklagar inte sorgen. De försöker inte släta över. Vi hör hur de *hjälper henne* att leva ut den. Den *får* vara förfärlig. För döden *är* verkligen hjärtskärande, och det är inget att skämmas för. Men vi ser också vad som händer. Vid Nains stadspört möts dödsprocessionen av livets procession, där Jesus går först, med alla sina lärjungar i släptåg. Tillåter vi oss sörja, tar vi vår vanmakt på allvar, då kommer också *vår* dödsprocession mötas av livets procession, som går åt andra hållet, där Jesus går först, och där vi får haka på släptåget. Slätar vi över och håller oss hemma på kammaren och låser in vår sorg i garderoben är det svårt att få hjälp. Det ger ingen verklig tröst. Det är som när en fotbollsspelare, som blivit skadad, spelar matchen i alla fall, efter att ha tagit en kortisonspruta, för att kunna spela som om ingenting hade hänt. När bedövningen sedan släpper, visar det sig att skadan har blivit bra mycket värre än vad den var från början. Men med livet och hoppet från Jesus kan döden övervinnas och vi gå vidare genom våra liv, med ett gudomligt hopp i våra hjärtan, och en korsmärkt Jesus, alltså ett processionskors, som går först!

Ur Uppenbarelseboken hörde vi: *Så säger han - Jesus alltså - den förste och den siste, han som var död och har fått liv igen: Jag känner ditt lidande och din fattigdom... Var trogen intill döden, så skall jag ge dig livets segerkrans.* Jesus känner vårt lidande.

I dagens evangelium hör vi: *När Herren såg änkan fylldes han av medlidande med henne.* Jesus har burit lidandet i sin egen kropp upp på korset och in i döden. Han har hållit ut. Han visar på *livets* och *Guds* kraft *mitt i* döden.

I dopet tog denne Jesus plats i oss, i våra liv, genom den helige Ande, för att hjälpa oss att hålla ut, för att ge oss *sann* tröst, för att låta oss, *genom vårt* lidande och *vår* sorg, visa världen vad Jesus gjort för oss på korset. Jesu uppgift var egentligen inte att uppväcka döda här i tiden. Hans uppgift var att göra dödens makt om intet, spränga dödens gräns, och ge *alla* möjlighet till uppståndelse och evigt liv. När han vid några tillfällen gav livet åter till en död, gjorde han det som ett tecken på att Guds rike var nära. På ett sätt kan man säga att de här människorna fick göra ett offer, de fick låta himlen vänta, för vår skull, för att vi skulle få se och erfara ännu tydligare att Jesus är Herre över liv och död, för att vi skulle få erfara att efter döden kommer det riktiga livet, så som livet var tänkt från första början! Vi, som genom dopet blivit en del av Kristi kropp, har därför, mitt i vårt lidande och mitt i vår sorg, ett hopp om liv att luta oss mot. Det är ingen illusion eller fantasi. Det är en verklighet som är lika konkret som det historiska faktum att Jesus uppstått från döden! Och eftersom *vi* är en del av Kristi kropp kan *vi* också, som Jesu lärjungar, komma med liv efter döden, *nu*, mitt i vår vardag.

Aposteln Jakob skriver också i sitt brev: *Den rättfärdiges bön har kraft och gör därför stor verkan. Elia var en människa som vi...* (Jak 5:16-17)

Elias bön, i vrede, och i förtröstan gjorde, en verklig, en riktig skillnad, mitt i det verkliga, det riktiga lidandet. Våra mänskliga böner gör skillnad. Tro inget annat. Ibland händer det faktiskt att

människor väcks till liv igen. Men vår bön kan också väcka liv och hopp mitt i lidandet där sjukdomar plågar, mitt i sorgen där smärtan verkar övermäktig, mitt i förtvivlan där självförtroendet verkar dött. Elias bön gav liv. Din bön i Jesu efterföljd ger liv, inte alltid som vi vill, men den ger liv. När vi ser på döden tillsammans med Jesus upptäcker vi att vi inte alls är utlämnade åt en evig död och att allt är meningslöst, utan tvärtom, att våra liv är extra värdefulla redan nu eftersom vi kan ge det vidare till andra.

Temat för den här söndagens bibelläsningar är alltså döden och livet. Ett genomgående tema i den kristna tron är döden och livet. I just den ordningen. *Först kommer döden, och sedan börjar livet.* Det är hoppet för oss. Det är något som vi får ta med i våra planer för livet. Och det är också hoppet för den 24-åriga kvinna vars *jordeliv* slutade i Kimstad.

Ta nu Jesus vid handen, han som är livets Herre. Ta dig tillsammans med honom an verkligheten som den är och se lidandet som ett riktigt lidande och döden som en riktig död. Då kan du också se att livet är ett riktigt och viktigt liv, nu och ända in i evighetens glädje!

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande. Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.